

ב"ה

פרשת בשלח

פן ינחם העם בראותם מלחמה ושבנו מצרימה

בשלח י"ג י"ז

הקב"ה אינו מוליך אדם בדרך שקיים 'חשש' שאין בכוחו לעמוד בה

ישנה הוראה...מהחלק השני בכתוב שבהתחלת פרשתנו – "ולא נַחַם אלקים דרך ארץ פלשתים וגו' כי אמר אלהים פן ינַחַם העם וגו'".

בכתוב זה מתבטא הענין ד"איני מבקש כו' אלא לפי פתן"^[1] בהדגשה יתירה, וכדלקמן.

דהנה, סבת הדבר ש"לא נַחַם אלקים דרך ארץ פלשתים" אלא דרך אחרת היתה – "כי אמר אלקים פן ינחם העם בראותם מלחמה ושבנו מצרימה". דהיינו, אף שלא היה ודאי וברור שבדרך זו ישנו המכשול והנסיון ד"ינחם העם וגו' ושבנו מצרימה", אלא רק היה חשש – "פן ינחם העם וגו'" – לא הניח הקב"ה לבני ישראל ללכת בדרך זו, אלא שינה את הדרך והלכו בדרך אחרת (למרות שהדרך החדשה היא יותר ארוכה מ"דרך ארץ פלשתים").

ועל פי הכלל בתורה ש"מכלל לאו אתה שומע הן"^[2] – הנה מזה ש"לא נחם אלקים דרך ארץ פלשתים וגו' פן וגו'" מוכח, שהדרך שכן "נחם אלקים" בה - היתה דרך טובה ביותר, ובאם רק ניצלו את בחירתם לטוב ולא להיפך – לא היו כל קשיים בדרך זו, והיו ממלאים רצונו של הקב"ה ומשלימים ההליכה והנסיעה באופן היותר נעלה.

וכאמור, זוהי ההדגשה וההוראה המיוחדת בחיי כל אחד ואחת, ש"איני מבקש כו' אלא לפי פקן":

כשהתורה מוסרת שליחות מסוימת ליהודי במעמד ומצב מסוים, לקיים מצוה מסויימת בזמן ומקום מסויים, מצות עשה או מצות לא תעשה, הן מְצוֹת הנוגעות לעצמו, והן מְצוֹת הנוגעות לזולת מבני ישראל. כגון "ואהבת לרעך כמוך"^[3], ואפילו כאשר השליחות היא לפעול על אינם-יהודים, הנה, ודאי הדבר שבידו ובכחו לקיים ולמלא שליחות זו במילואה.

דהנה, לו היה רק חשש שאין בכחו למלא השליחות, ובאם היה אפילו רק חשש שמעמד ומצב זה שנמצא בו יגרום ל"פן ינחם העם וגו' ושבו מצרימה", שלא ימלא ולא יתנהג כרצון הקב"ה – לא היה הקב"ה מוליכו ב"דרך" זו ולא היה דורש ממנו לפעול דבר זה בזמן ומקום זה:

ומכיון שהקב"ה מוליכו ב"דרך" זו וכו' – זה גופא מוכיח שבוודאי ניתנו לו כל הכחות הדרושים למלא השליחות בזמן ומקום זה, והכל כבר מוכן עבורו להצליח בדרך זו, אלא שצריך להיות "עמדו הכן כולכם" (כלשון בעל ההילולא^[4]) ועליו לנצל את הכחות במילואם כפי הדרוש: וכתורת אדמו"ר הזקן (שנמסרה על ידי בעל ההילולא)^[5] על הפסוק^[6] "מה' מצעדי גבר כוננו", שכשיהודי בא למקום מסוים – אין זה שבא לשם מעצמו, אלא שהקב"ה הביאו לשם בכוונה שימלא שליחות מסויימת בקיום איזו מצוה וכו'.

וזהו מענה נוסף על השאלה שיכולה להתעורר, כאשר שומעים שצריכים "לכוף את כל פְּאֵי העולם וכו'", איך יכולים לדרוש דבר זה לפעול על "פרעה מלך מצרים" וכו', הרי "פרעה" וכל העולם יעמדו כנגד וכו'!?

המענה על זה: עליו לדעת שאין המציאות כן, וכמדובר, שבאם היה חשש שיהיה מעמד ומצב כזה – "בראותם מלחמה" – לא היה הקב"ה מוסר שליחות זו:

וכאמור לעיל, מכיון שהקב"ה מוסר שליחות זו – זה גופא מורה שזהו בכחו של כל אחד ואחת, ובמילא צריך להשתדל ככל האפשרי "לכוף את כל באי העולם", ואם רק בידו להגיע אליהם עליו להשפיע עליהם בזה, ואפילו אם הם נמצאים בקצווי תבל.

וכאשר הולכים ב"דרך" שהקב"ה מורה. וממלאים שליחותו – בודאי מצליחים. וגם כהמשך הפרשה – שבדרך זו "ה' הולך לפניהם יומם לנחותם הדרך ולילה בעמוד אש להאיר להם"^[7].

קטע משיחת יו"ד שבט בלתי מוגה

- ^[1] תנחומא נשא יא. במדב"ר פי"ב, ג.
- ^[2] נדרים יא, רע"א וש"נ. פרש"י תצוה כח, לה. תשא ל, כ. נשא ה, יט.
- ^[3] קדושים יט, יח.
- ^[4] אג"ק שלו ח"ד ע' רעט, וש"נ
- ^[5] "היום יום" יו"ד תמוז. ג' אלול. י"ד חשוון. ובכ"מ.
- ^[6] תהלים לז, כג.
- ^[7] שמות יג, כא.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולעיני הרב גבריאל נח זוגתו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי , אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמ"ה , צבייה זלאטע רייזל , שמואל , מנחם מענדל , ישראל אריה לייב , יוסף יצחק ,
שניאור זלמן , חיה מושקא , אברהם דוד , אהרן , חנה